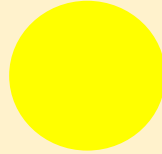
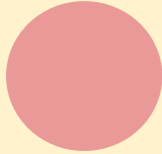
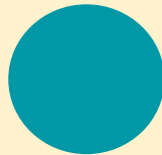
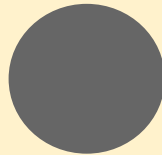
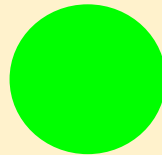
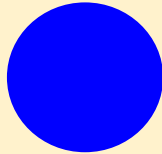
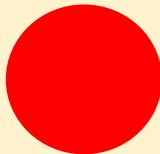
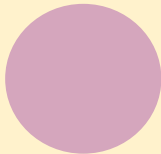

Tunteet ja vaikuttaminen ilmasto- kasvatuksessa

Pinja Sipari, pinja.sipari@bmol.fi, puh. 050 461 76 78

Esittäytyminen + Mikä fiilis?

- Nimesi
- Paikkakuntasi
- Mitä aineita opetat / millä luokka-asteella?
- Mikä on tunnetilasi väri ja missä se tuntuu?

**TOIVOA &
TOIMINTAA**

<https://toivoajatoimintaa.fi/>

Tunne-

---

taitoja!

Tunnetaitoja kannattaa harjoitella!

- Tunteet ovat kehollisia reaktioita, joihin liitämme tulkintoja aiempien kokemustemme pohjalta
- Tunnetaidot: kyky tunnistaa, sietää, säädellä ja ilmaista omia tunteitaan
- Tunnetaidot kasvattavat jaksamiskykyä ja voivat ehkäistä mm. uupumista.
- Monimutkaisten asioiden oppiminen tehostuu
- Jos tunteita ei käsitellä, on uhkana:
  - lamaantuminen tai muu psyykkinen tai fyysinen pahoinvointi
  - konfliktit ja lisäjännitteet vuorovaikutuksessa

Yhteisöillä on eettinen velvollisuus tukea lapsia ja nuoria, jotka kärsivät ympäristöahdistuksesta tai pahasta maailmantuskasta.

Mitä ovat ympäristötunteet?

Ilmastonmuutos ja muut kestävän kehityksen kysymykset aiheuttavat ihmisissä **monenlaisia tunteita**. Näitä ympäristökysymysten herättämiä tunteita voidaan kutsua ympäristötunteiksi.

-> Mikä olisi hyvä sana muille **globaalien haasteiden** aiheuttamille tunteille?

Mitä on ympäristöahdistus?

- Ihmisillä on runsaasti erilaisia **vaikeita tunteita** ympäristötuhoihin liittyen
- Oireita voi kuvata skaalan tai janan kautta
- **Todella yleistä on epämääräisen levottomuuden, alakuloisuuden ja ahdistuneisuuden kokemus**
- **Ilmastoahdistus** = se osa ympäristöahdistuksesta, joka liittyy ilmastomuutokseen. Koostuu usein monista tunteista.

Vaikeat ilmastotunteet ovat yleisiä joka puolella maailmaa

- Korkeinta ilmastohuoli on niissä maissa, joissa ilmastokriisin vaikutukset ovat jo nyt suurimpia
(Filippiinit 84 %, Intia 68 %, Brasilia 67 %, Portugali 65 %)
- 31 % suomalaisista vastaajista koki, että ilmastonmuutos on vaikuttanut jollain tavalla negatiivisesti päivittäiseen toimintakykyyn (esimerkiksi työkyky tai unen laatu) (45 %)
- 43 % suomalaisista vastaajista ajatteli, että ihmiskunta on tuhoon tuomittu (56 %)

Kolmiportainen malli ilmastotunteiden käsittelyyn

Tarjota mahdollisuus syvempään käsittelyyn, jos koet pystyväsi.

Opetuksessa tarjotaan kokonaisvaltaisempia käsittelymahdollisuuksia, kuten osallistavaa draamaa ja erilaisia kehollisuutta sisältäviä metodeja.

Tarjota turvallinen tila.

Opetuksessa toteutetaan maltillisia luovia menetelmiä, kuten ilmastotunteista keskustelua, kirjoittamista tai niiden ilmaisemista piirtämällä.

Oikeuta ilmastotunteiden olemassaolo.

Opetuksessa sanoitetaan ääneen ilmastonmuutokseen liittyviä tunteita.

“Ymmärrän hyvin, että monella teistä on erilaisia vaikeita tunteita ilmastonmuutoksen ja muiden ympäristöongelmien suhteen. Ne ovat niin suuria ja surullisia ongelmia, että meillä kasvattajillakin on monia vaikeita tunteita niiden suhteen. Niiden tunteiden kanssa voi kuitenkin oppia elämään yhdessä toisten kanssa

**TOIVOA &
TOIMINTAA**

3 videota tunteista!

1. Tutustu kestävän kehityksen kysymyksiin liittyviin tunteisiin! (3:21)
<https://youtu.be/uZollkWoqLw>
2. Syvenny ilmastotunteisiin (6:53)
<https://youtu.be/ujjrQKfJVKQ>
3. Kestävän kehityksen tunteista kasvattajille (7:02) <https://youtu.be/H799WEFrEU4>

Kaikki videot löytyvät täältä:

<https://toivoajatoimintaa.fi/tunteet/>

ja vähän siitä, miksi tunteita
on tärkeää kohdata.

Ei ole olemassa positiivisia tai negatiivisia tunteita

On ymmärrettävää, että ihminen karttaa hankalien tunteiden tuntemista. Pitkässä juoksussa se kuitenkin kuormittaa enemmän kuin tunteiden läpi eläminen. Hyvinvoinnin ja toivon kasvattamisen kannalta on tärkeää uskaltaa tuntea hankalatkin tunteensa.

BONUS: Mm. suuttumus ja syyllisyys motivoivat ilmastotoimintaan!

- **OPTIMISTI** uskoo, että ei tässä tarvitse hätäillä, kyllä kaikki lopulta järjestyy.
- **PESSIMISTI** uskoo, että turha tässä on mitään tehdä, koska kaikki menee päin mäntyä kuitenkin.
- **TOIVOSSA ELÄVÄ** ei tiedä, millaiseksi tulevaisuus lopulta muotoutuu, mutta uskoo asioiden, elämän ja toiminnan olevan silti merkityksellistä.

Turvallisen keskustelun huoneentaulu

- TURVALLISUUS

En hyökkää ketään vastaan enkä arvostele kenenkään tunnekokemusta

- LUOTTAMUKSELLISUUS

En kerro keskustelussa esiin tulleita kommentteja ulkopuolisille ilman asianomaisen lupaa

- AKTIIVINEN JA KUNNIOITTAVA KUUNTELU

- OIKEUS VALITA ITSELLE SOPIVA HENKILÖKOHTAISUUDEN TASO

- YLEMMYYDEN JA ALEMMUUDEN TUNTEIDEN VÄLTÄMINEN

**TOIVOA &
TOIMINTAA**

Tutustu omiin ympäristötunteisiisi!

Harjoituksessa pääset pohtimaan omia ympäristötunteitasi **tunnesanalistan** avulla.

- Laadi listaa hyväksi käyttäen **kösitekartta** tai **sanalista** omista maailman tilaan liittyvistä tunteistasi.
- Mieti jokaisen sanan yhteyteen myös asia tai tilanne, jossa kyseinen tunne saattaa sinussa herätä.

Aikaa tehtävän tekemiseen on noin 15 min. Kun tehtävä on suunnilleen valmis, saat esitellä sen pienryhmälle valitsemallasi syvyydellä.

Jatkossa löydät tunnesanalistat yms. täältä:

https://toivoajatoimintaa.fi/tunteet/tunnetehtavia/#2_Tunteiden_kasi_tekartta

Vaikutta-
mista!

Vaikuttaa voi hyvin monella tavalla!

- laadi mielipidekirjoitus
- tue hyviä poliitikkoja
- allekirjoita vetoomus
- pidä puhe
- osallistu järjestön toimintaan
- tee ja julkaise meemi
- opeta
- tuo tärkeitä asioita keskusteluun
- lähetä palautetta yritykselle
- osallistu mielenosoitukseen
- näytä esimerkkiä muille
- *allekirjoita kansalaisaloite*
- *äänestä vaaleissa*
- tee vaikuttavaa taidetta
- lähetä sähköpostia kuntapäättäjälle

TOIMINTATAPA KOULUSSA

-> kunta (?) vaikuttaa

**Kaupunki-
pyöräpiste
koulun
vieressä.**

**Kasvisruoka-
päivä.**

**Ruokalassa jätettiin
tarjottimet pois
ruokahävikin
vähentämiseksi.**

OPPILAAT OPPIVAT -> opettaja vaikuttaa

**Oppilaat tekevät
tutkielmat
koululaisten
käyttämistä
liikkumismuodoista ja
selvittävät eri
liikkumismuotojen
ympäristövaikutuksia.**

**Kestävän
kehityksen
projektiviikko.**

**Oppitunneilla
vierailee
kansan-
edustajia tai
järjestöjen
edustajia.**

**Kouluvierailija
pitää
oppitunnin
ruuan
ympäristö-
vaikutuksista.**

Varjovaalit.

OPPILAAT VAIKUTTAVAT

**Opiskelijat teettävät
kaikille koululaisille
ilmastokyselyn,
jonka tulokset
viedään kunnan-
valtuuston
kokoukseen**

**Oppilaat kirjoittivat
ja lähettivät
palautetta kunnan
kaavoitus-
hankkeisiin liittyen.**

**Lukiolaiset saivat
siirrettyä
kasvisruuan
pöytälinjastolle
keskusteltuaan
ruokalan kanssa.**

**Oppilaat
tekevät some-
postauksia
keke-
teemoista.**

→ Vaikutetaanko ongelman syihin vai seurauksiin?

Vrt. roskien kerääminen vs. jätteen synnyn vähentäminen

→ Minkä mittakaavan ongelmiin vaikutetaan?

Vrt. hiilijalanjäljestä asuminen 25 %, liikkuminen 25 %, ruoka 25 %, kuluttaminen 20 %, jätteet 4 %

→ Kuka vaikuttaa ja kuka on vaikutettavana?

Vaikuttaja: Ruokapalvelut, kuntayhtymä, opettaja, osa oppilaista, kaikki oppilaat...

Toiminta: Oma käytös, perheen / koulun oppilaiden / kuntalaisten toimintatavat...

→ Kehittyvätkö oppilaan vaikuttamistaidot eri kouluasteilla?

→ Mikä on ylhäältä asetettu toimintatapa, mikä oppimista ja mikä itsenäistä vaikuttamista?

HAHMOJEN MIELENOSOITUS

- 1) Valitse jokin hahmo, joka osoittaa puolestasi mieltä
- 2) Laadi naseva mielenosoituskyllttiin sopiva lause **kestävän kehityksen puolesta**
- 3) Tee hahmollesi sopivan kokoinen kyltti, johon kirjoitat lauseesi **paksulla tummalla tussilla**. Kyltin voi kiinnittää tai pitää kädessä.
- 4) Hahmot kuvataan yhteisessä mielenosoituksessa

JÄTÄ AUTO KOTIIN
LISÄÄ TERVEITÄ!

TAPIIRIN TOIVE
PYSÄYTETÄÄN
LUONTOKATO

HALUAN ELÄÄ
LEVEÄSTI
EN MUUTTA
YKSIÖÖNI

LOITTOA
LIHASTA!
KATKE
SYKSIIN!

ALAS
ILMASTO-
ANGSTI!
TOIVOA
ON!
☺

LUMISET TALVET
JA PIPOOT
SÄILYTETTÄVÄ!
STOP ILMASTONLÄMPÖ
MUUTTO

VEIKEN OVI
JA HUKAAN
LÄMMINTÄ
KESÄ LÄMMINTÄ
SITÄ USA!

JOKAISELLE
OTELLE
AIKA & PAIKKA
VUOKTAPUOL-
KASVATUKSEEN

Hitaasti hyvä
tulee - myös
maailman
muuttamisessa!

Suhtaudu
avoimesti
myös mielestäsi
tuhoppaivaisiin
asioihin.

TUNTI TUNTEILLE
JOHDONMUKAISESTI

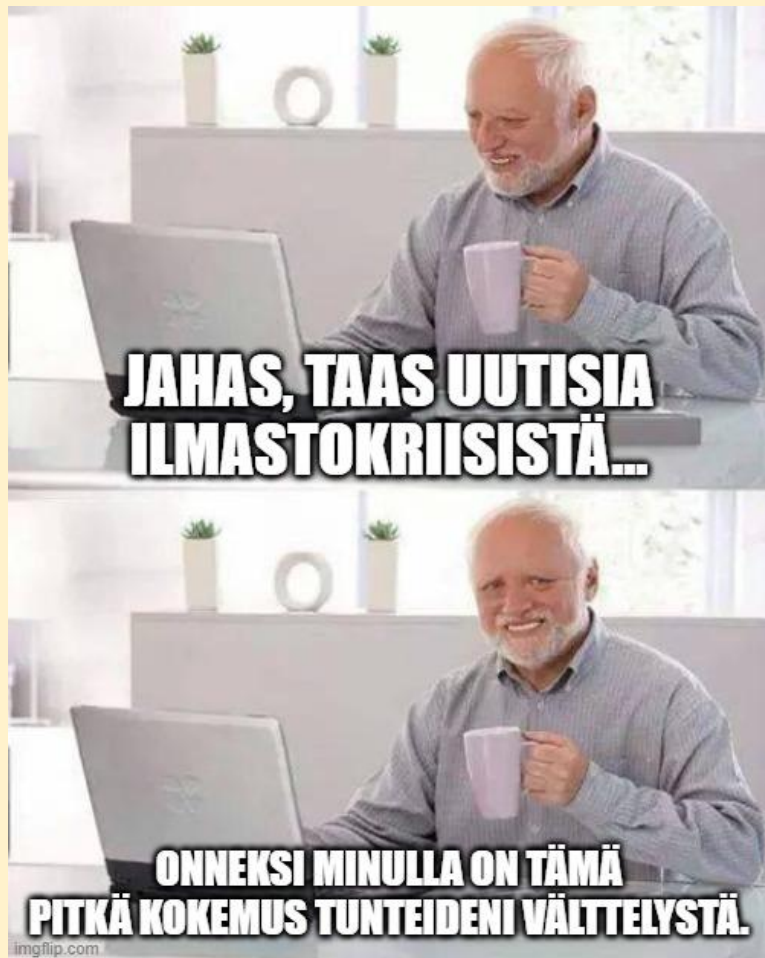
TARRATAAN KIINNI
PETAAMAN
TULEVAISUUTEEN

Bostik
BLU-TACK
KORJAUS - RÄJÄTÄSSÄ

FOSSILI-
KAPITALISMILLE
KUONOON!

PIDÄ!
ÄÄNTÄ!
HETKÄT
KUIKAA!

Meemejä
kestävästä
kehityksestä!

Ohjeet meemin tekemiseen:

- Mene meemigeneraattoriin: <https://imgflip.com/memegenerator>
- Valitse aihe, jota haluat meemissä käsitellä / kuva, jonka pohjalta haluat meemin tehdä.
- Tee naseva meemi, lopuksi paina "Generate meme"
- Tallenna meemi itsellesi talteen ja jaa se halutessasi suoraan myös someen.
- Kopioi meemin linkki talteen ja laita se se muille nähtäväksi chatiin